

Összefoglalás

A fontosabb termékpályák piaci folyamatai 2013

Stummer Ildikó (szerk.)

1. A gabonafélék piacán a keresleti és kínálati viszonyok átrendeződtek 2013-ban, ugyanis a világ rekordtermeléssel és meredeken zuhanó terményárakkal nézett szembe a 2012. évi aszály okozta globális terméskiesést és árrobbanást követően. A világ gabonatermelése (rizs nélkül) 1 846 millió tonna körül alakult a 2013/2014. gazdasági évben, 3 százalékkal múlta felül az előző szezon kibocsátását. Magyarországon a 2012. évinél 25 százalékkal több, azaz 5 millió tonna búza került a raktárakba. A 6,7 millió tonna kukoricatermés 40 százalékkal haladta meg a 2012-ben betakarított mennyiséget. Az étkezési búza termelői ára 20 százalékkal, a takarmánybúzáé 24 százalékkal, a takarmánykukoricáé 17 százalékkal csökkent 2013-ban az előző évi átlagárhoz képest.
2. A tíz legfőbb olajmag (szójabab, gyapot, földimogyoró, napraforgómag, repcemag, szezám, pálmamag, kopra, lenmag, ricinusmag) globális termését rekordszintűre, 492 millió tonnára becsülték a 2013/2014. gazdasági évre, ami 6 százalékkal múlt felül az előző szezon kibocsátását. Az árutőzsdéken az olajmagvak és származékainak jegyzése – a gabonához hasonlóan – a rekord szintű globális kibocsátás miatt számottevően csökkent 2013-ban. Magyarországon a napraforgómag termelői ára 24 százalékkal 97 ezer forint/tonnára esett 2013-ban az előző évihez képest. A repcemag ára 112 ezer forint/tonna volt, ami 20 százalékos csökkenést jelentett 2012-höz viszonyítva.
3. A globális cukortermelés várhatóan 174,8 millió tonnára csökken a 2013/2014. gazdasági évben. A különböző műhelyek elemzői a cukortöbbletet 2 és 4,4 millió tonna közé teszik a folyó gazdasági évre. Az Európai Unió cukortermelése a prognózisok szerint 7 százalékkal 16 millió tonnára esik a 2013/2014. évi szezonban, ami az elmúlt öt év legalacsonyabb mennyisége lehet, mivel 3 százalékkal zsugorodott a cukorrépa termőterülete és a termésátlag is mérséklődött. Az egyetlen magyarországi cukorgyár 830 ezer tonna cukorrépából 115 ezer tonna cukrot állított elő 2013-ban, a cukorfok 16,34 százalékra emelkedett.
4. A sertésbőr globális termelése 107,5 millió tonna volt 2013-ban, ami 1,8 százalékos növekedést jelent az egy évvel korábbi mennyiséghez képest. A világ sertésbőrimportja 1,6 százalékkal, az exportja 2,7 százalékkal mérséklődött 2013-ban az előző évihez viszonyítva. A magyarországi sertésbőr az előző évekhez hasonlóan, 2013-ban is követte az uniós árak tendenciáját. A vágósertés termelői ára 4 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbi szintet.
5. A csirkebőr globális kibocsátása 1,7 százalékkal 84,6 millió tonnára nőtt 2013-ban az előző évi mennyiséghez viszonyítva. A világ csirkebőrimportja 3 százalékkal 10,4 millió tonnára emelkedett 2013-ban, amelynek kétharmadát Brazília és az USA adta. Magyarországon a vágóbaromfi-termelés felét kitevő vágócsirke élősúlyos termelői ára 10 százalékkal emelkedett 2013-ban 2012-höz képest. A csirkebőrök feldolgozó értékesítési ára átlagosan 4 százalékkal volt magasabb a 2012. évinél. Az étkezési tojás csomagolóhelyi értékesítési ára 16 százalékkal csökkent 2013-ban az egy évvel korábbihoz viszonyítva.
6. A világ marhahústermelése 58,5 millió tonna volt 2013-ban, ami 1,6 százalékos emelkedést jelent az előző évihez képest. A világ marha- és borjúhús-kereskedelme élénkült 2013-ban, a globális export több mint 9 százalékkal nőtt az előző évi mennyiséghez viszonyítva. Az EU-ban a fiatal bika „R3” kereskedelmi osztály vágóhídi belépési ára nem változott jelentősen egy év alatt. Magyarországon a vágómarha termelői ára 4,6 százalékkal csökkent 2013-ban az előző évihez képest.
7. A juhhús globális termelése 13,6 millió tonna volt 2013-ban, 1,5 százalékkal emelkedett az előző évihez képest. Az EU juh- és kecskeállományának folyamatos csökkenése miatt a juh- és kecskehús termelése 914 ezer tonnára mérséklődött 2013-ban az előző évi 920 ezer tonnáról. Magyarország az egy évvel korábbinál csaknem 10 százalékkal kevesebb bárányt értékesített a nemzetközi piacon 2013-ban. A könnyű bárány ára forintban kifejezve 3,6 százalékkal csökkent 2013-ban az előző évi átlagárhoz viszonyítva.
8. A tejtermékek világereskedelmét meghatározó országok tejtermelése csökkent 2013-ban. A nyerstej ára Magyarországon 11 százalékkal, Új-Zélandon 19 százalékkal, az EU-ban 12 százalékkal, az USA-ban 8 százalékkal emelkedett 2013-ban az előző évihez képest. A keresleti piac hatására a tej-

- termékek világpiaci ára jelentősen nőtt 2013-ban. Magyarországon a megfigyelt tejtermékek feldolgozó értékesítési ára 2013-ban 5 százalékkal volt magasabb a 2012. évinél, a tejtermékek fogyasztói ára ennél nagyobb mértékben emelkedett.
9. Magyarországon a zöldségfélék termése nőtt 2013-ban. A zöldségfélék (friss, fagyasztott, dinnnyével együtt) külkereskedelmi egyenlege pozitív maradt, és javult 2013-ban az előző évihez képest. A zöldségfélék termelői árindexe 2,2 százalékkal emelkedett a Budapesti Nagyban Piacon 2012-höz viszonyítva.
 10. Magyarországon a gyümölcsfélék termése az alma termésének esése miatt csökkent 2013-ban. A gyümölcs (friss, fagyasztott, déligyümölccsel együtt) külkereskedelmi egyenlege továbbra is negatív volt, de javult 2013-ban, mivel az export nagyobb mértékben bővült, mint az import. A gyümölcsfélék árindexe 3,4 százalékkal csökkent a Budapesti Nagyban Piacon 2012-höz viszonyítva.
 11. A világ bortermelése (szőlőlé és szőlőmust nélkül) 280 millió hektoliter körül alakult 2013-ban, ez átlagban 9 százalékos növekedést jelent a 2012. évi mennyiséghez viszonyítva. Az EU bortermelése 167 millió hektoliter volt, 19 százalékkal meghaladta a 2012. évit. A Hegyközségek Nemzeti Tanácsának adatai szerint Magyarországon 386 ezer tonna borszőlőt szüreteltek, ebből 2,8 millió hektoliter seprős újbort fejtettek 2013-ban. A földrajzi jelzés nélküli (FN) borok és az oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel (OFJ) ellátott borok feldolgozó értékesítési ára 17 százalékkal volt magasabb 2013-ban, mint egy évvel korábban.

Summary

The market developments of the most important commodities in 2013

STUMMER, Ildikó (ed.)

1. Supply and demand changed in the cereals market in 2013 as the world faced record production and sharp drop in crop prices after the global price boom caused by drought and crop failure in 2012. World cereal production (excluding rice) was around 1,846 million tonnes in the marketing year of 2013/2014, 3 per cent higher than in the previous season. Wheat production in Hungary was 5 million tonnes in 2013, up 25 per cent compared to the previous year. Maize production in the country was 6.7 million tonnes, 40 per cent more than the amount harvested in 2012. Producer prices of milling wheat decreased by almost 20 per cent, those of feed wheat by 24 per cent and those of feed maize by 17 per cent in 2013.
2. World production of 10 oilseeds (soybeans, cottonseed, groundnuts, sunflower seeds, rapeseed/canola, sesame, palm kernels, copra, linseed, castor seed) is set to reach record level, 491.7 million tonnes in 2013/2014, 6 per cent above the level of the previous season. Global oilseeds markets – similar to grains – decreased considerably in 2013 due to all time high world production. Sunflower seeds producer prices in 2013 lowered by 24 per cent to HUF 97 thousand/tonne in Hungary. The price of rapeseed was HUF 112 thousand/tonne, a 20 per cent below last year.
3. Global sugar production for the marketing year of 2013/2014 is expected to fall 174.8 million tonnes. The sugar surplus will be 2-4.4 million tonnes for the current season. The sugar production in the European Union (EU) is forecast to decline by 7 per cent in the marketing year of 2013/2014 to 16 million tonnes, which could be the lowest amount in the last five years, because the acreage of sugar beet shrunk and the average yield is decreased. The only sugar factory in Hungary purchased 830 thousand tonnes of sugar beet in 2013, from which almost 115 thousand tonnes of sugar were produced, the sugar content is increased to 16.34 per cent.
4. Global pork production was 107.5 million tonnes in 2013, 1.8 per cent higher than last year. The global pork imports decreased by 1.6 per cent and global pork exports decreased by 2.7 per cent. As in the previous years, in 2013 Hungarian pork prices followed the trends of prices in the EU. The pig producer prices were 4 per cent higher than one year before.
5. The global output in chicken meat increased by 1.7 per cent to 84.6 million tonnes in 2013. The global trade in chicken meat is also raised up. In Hungary the broiler production, which is half of the total purchased poultry amount increased by 10 per cent. The producer prices of slaughter chickens increased by 10 per cent while the chicken meat price increased 4 per cent in 2013 compared to 2012. In Hungary egg prices increased by 16 per cent in 2013 compared to the previous year.
6. Global beef production was 58.5 million tonnes in 2013, 1.6 per cent higher than the previous year. The global beef and veal trade picked up in 2013, global exports increased by 9 per cent over the previous year. In the EU the price of 'R3' class young bulls not changed significantly over a year. In Hungary the cattle producer prices decreased 4.6 per cent in 2013.
7. Global sheep meat production was 13.6 million tonnes in 2013, it increased by 1.5 over the previous year. Owing to a decline in the EU sheep and goat population, sheep and goat meat production fell from 920 thousand tonnes to 914 thousand tonnes in 2013. Hungary sold nearly 10 per cent fewer lambs on the international market than one year earlier. The price of light lambs decreased by 3.6 per cent in HUF terms.
8. The milk production of the key market players in global trade decreased in 2013. The raw milk price increased in Hungary by 11 per cent, in New Zealand by 19 per cent, in the EU by 12 per cent and in the USA by 8 per cent in 2013 compared to the previous year. Because of demand market the world wholesale price of dairy products has increased in 2013. The wholesale price of dairy products was by 5 per cent higher in Hungary, while the retail price increased at a higher rate in 2013 compared to 2012.
9. Vegetable production in Hungary has increased in 2013. The trade balance of vegetables (fresh, frozen, with melon) remained positive, and improved in 2013 compared to the previous year. At the Wholesale Market Budapest the producer price index of vegetables increased by 2.2 per cent in 2013 compared to 2012.

10. Fruit production in Hungary has decreased in 2013, due to the fall of apple production. The trade balance of fruit (fresh, frozen, with tropical fruits) remained negative, but improved. The level of export increased more than the level of imports. At the Wholesale Market Budapest the producer price index decreased by 3.4 per cent in 2013 compared to the previous year.
11. Total world wine production (not including juice and musts) was around 280 million hectolitres in

2013, a 9 per cent rise from 2012. EU wine production was 167 million hectolitres, exceeded by 19 per cent compared to 2012. The National Council of Wine Communities recorded that in Hungary 386 thousand tonnes grapevine were harvested in 2013, and was made 2.8 million hectolitres new wine. The processors' sale prices of wines without geographical indication and wines with protected geographical indication (PGI) increased by 17 per cent in 2013 compared to the previous year.